

Bertsozale Elkartearen Berripapera

Bertsozalea

www.bertsozale.eus

2021eko AZAROA - 227. zenbakia

Larunbatean jokatu da Xilabako finala

Donibane Lohizunen izango den finalerako sarrerak www.bertsosarrerak.eus atarian eskura daitezke; Bizkaiko eta Nafarroako Bertsolari Txapelketak ere azken txanpan daude.

Txapelketez jositako udazkena aurrera doa. Hiru daude martxan: Xiberoa, Lapurdi eta Baxenabarreko XILABA Bertsulari Txapelketa, Nafarroako Txapelketa eta Bizkaikoa, eta azkenengo faseetan sartuta daude hirurak. Azaroaren 13an jokatu da Xilabako finala Donibane Lohizunen; biharamunean, azaroaren 14an egingo da Nafarroako azken finalaurrekoa eta hilaren 28an jokatu da finala; azkenik, Bizkaian azaroaren 21ean hasiko dira finalaurrekoak eta abenduaren 18an izango da finala.

Astelehen honetan aurkeztu da Xiberoa, Lapurdi eta Baxenabarreko VI. Bertsulari Txapelketaren finala. Aurkezpenean Bertsularien Lagunak elkarteko Ortzidoatek eman ditu xehetasunak, eta haren alboan izan dira sei finalistetako bost: Amets Arzallus, Odei Barroso, Maddalen Arzallus, Maddi Ane Txoperena eta Patxi Iriart. Miren Artetxe ere izango da finalean kantuan. Guztira, 24 bertsularik parte hartu dute aurtengo Xilaban, eta horietatik sei iritsi dira finalera.

Xilabako finala Donibane Lohizuneko Kanpos Berri Jai Alain jokatu da

larunbatean, azaroaren 13an, 17:00etan. Saioa aurkezten Aritz Bidegain eta Amaia Castorene arituko dira, eta sei epailek hartuko dute puntuazioen ardura. Sarrerak salgai dira jadanik Interneten www.bertsosarrerak.eus atarian, eta zenbait lekutan ere bai: Senpereko Larraldea baserrian, Baionako Elkar dendan, Hazparneko Xuritean, Donibane Garaziko Irulegiko irratian, Pausuko Xaia ostatuan eta Itsasuko Herriko etxean.

Nafarroan, azken finalaurrekoaren faltan

Azaroaren 28an jokatu da Iruñeko Anaitasuna kiroldegian Nafarroako Txapelketako finala. Aurretik, baina, azken finalaurrekoa falta da jokatzeko; azaroaren 14an izango da Leitzaiko kiroldegian. Hasieran aretoan jokatzekoa bazen ere, antolakuntzak zaleentzako tokia handitu eta kiroldegian izanen da saioa. Eneko Lazkozek eta Julio Sotok eskuan dute finalerako txartela euren finalaurrekoak irabazita, eta Leitzaiko saioan jakingo dugu zeintzuk izango diren Anaitasunan kantatuko duten beste sei finalistak.

Bizkaian, finalaurrekoen atarian

Igandean jokatu zen Getxon Bizkaiko Bertsulari Txapelketako seigarren eta azken kanporaketa. Bertan osatu zen finalaurrekoetan kantatuko duten bertsularien zerrenda, eta, orain, hiru finalaurrekoak jokatu dira. Lehenengo Etxebarran izango da azaroaren 21ean; bigarrena, Galdakaon, azaroaren 27an; eta azkena Larrabatzun jokatu da abenduaren 4an.

Hiru finalaurrekoen ostean, Bilboko Bilboko Arenan jokatu da finala, abenduaren 18an.

Sarrerak, salgai

Hiru txapelketetako saio guztietako sarrerak eskuragarri daude www.bertsosarrerak.eus atarian.

Txapelketei buruzko informazio gehiago, www.bertsozale.eus atarian.

**HAIRA AIZPURUA
IBARGARAI**
Abadiño, 2021-X-24
Euskal Herriko Eskolarteko Txapelketa

Doinua: Aita izena kanta beharrak

Baxenabartar guztiak aupa
zuen ahotik ga ari
milesker zuei musu handi bat
zaizte hain eder ta handi.
Txapelketatik aparte ere
segi dezagun kantari.
Ametssetako txapel eder hau
eskaintzen diot anaiari
sortu denetik ene bizitza
alaitu egin duenari. (bis)

Xilabako finalistak, Miren Artetxen faltan, aurkezpen egunean. //XDZ

Andoni Iturrioz:

“Arrakasta du Larraldea etxeak euskal kulturari”

Azaroaren 13an jokatu da Xiberoa, Lapurdi eta Baxenabarreko VI. Bertsulari Txapelketako finala Donibane Lohizunen, eta Andoni Iturriozek jantziko dio txapela 2021eko txapeldunari. Itzaleko lanetik bertsolaritza eta, oro har, euskal kultura eta euskal nortasunaren alde lan egin du Iturriozek urte askoan. Berea da Senpereko Larraldea etxea, Bertsularien Lagunak elkartearen egoitza den baserria. Hori eta egindako lan guztia eskertu nahi izan dio Bertsularien Lagunak elkarteak, eta horregatik, oholtza gainean izango da larunbatean.

Larraldea etxea sortzearen arduraduna zara zu. Hantxe biltzen dira gaur egun euskal kulturarekin lotura duten hainbat elkarte. Nolakoa izan zen hasiera?

Larraldea XVI. mendeko baserri bat da. Anaiak zendu baino lehen nahi zuen saldu, eta nik erosi egin nion. Hasieran ez nekien zer egin, baina nahi nuen etxea berritu, Lapurdiko arkitektura atxikitzeko eta erakusteko. Lau urtez ibili ginen etxea berritzen. Hori eta gero, bertso mundukoa zen Joana Mendibururen bitartez hasi genuen proiektua. Horrela, Bertsularien Lagunak elkarteak hartu zuen Larraldea baserriko txoko bat euren egoitza gisa, Jexux Arzallusen bitartez. Orditik daude elkarteko kideak bertan lanean.

Eta gero etorri ziren beste elkarte batzuk ere.

Bai, hori da. Hainbat elkarte bildu ziren, denak euskal kulturaren alde lan egiten zutenak: Integrazio Batzordea, Lapurdi 1609, Euskal Herrian Euskaraz, Eguzki Lore antzerki taldea, Hatsa poesia, Kiribil, Haurrock, Gaztibelza filmak, AEK, eta abar.

Uste duzu eragin nabarmena duela etxeak Senperen eta inguruetan?

Bai, dudarik gabe. Hasieran ingurukoek ez zuten ulertzen zer egiten zen etxe horretan, baina gaur egun arrakasta polita hartu du Larraldeak euskal kulturari, erreferentzia da. Elkarte horiek berpiztu dute euskara Senperen.

Zu zeu bertsozalea zara? Bertso mundua jarraitzen duzu?

Bai. Ni ez nintzen Euskal Herrian hazi, Parisen baizik, han bizi izan naiz. Baina txikitatik entzuten nuen aita bertso zaharrak kantatzen, eta asko maite nituen. Geroztik beti izan naiz bertsozalea. Gaur egunera etorrita, gehien maite dudana da ikustea nola haurrek ikasten duten bertsoak egiten.

Orokorrean kultur zalea ere bazara.

Bai, noski. Eta esango nuke Euskal Herritik kanpo bizi egin duenak beharbada gehiago maite duela euskal kultura eta euskara.

Txapela jantziko diozu Xilabako txapeldunari. Zer sentitu zenuen horren berri eman zizutenean?

Lehenik harrিতa gelditu nintzen eskariarekin, baina asko poztu ninduen. Ohore handia da niretzat txapeldunari txapela janztea.

Andoni Iturrioz, Larraldea etxean. //XDZ

2022ko udazkenean egingo da Bertsolari Txapelketa Nagusia

Getxon abiatuko da irailaren 24an, eta abenduaren 18an amaituko da Iruñean.

Pandemiak eragindako egoera leundu den honetan, lurraldeetako txapelketak ahalik eta normaltasun handienarekin bururaino eramateko modua izango dela aurreikusiz, 2022ko udazkenean Bertsolari Txapelketa Nagusiaren 18. edizioa aurrera eramateko erabakia hartu dugu.

Getxon abiatuko da irailaren 24an, eta euskararen lurralde osoa zeharkatu ostean, Iruñean hartuko du lur finalak abenduaren 18an.

Ibiltaria da Bertsolari Txapelketa Nagusia. Euskal Herrian zehar, herrialdez herrialde, herriz herri eragitea eta bertsolaritza sustatzea daugu helburu. Ondorioak nabariak izan ohi dira: zaletasuna areagotzen da, bertso-eskolentzat bizigarri dira eta ilusio piztaile da tokian tokiko bertsozintzan.

Xede horrekin, eta Iruñean Nafarroa Arenak Bertsolari Txapelketa Nagusiaren finalerako beharrezkoak diren azpiegiturak eskaintzen dituela aztertu ondoren, finala bertan egitea erabaki dugu.

Finala Iruñean izateak Iruñerrian eragitea du asmoetako bat. Ez da asmo isolatua, Nafarroan bertsolaritza sustatzeko ahalegin handia egin du Nafarroako Bertsozale Elkartek 1984. urtetik.

Horren ondorio da, besteak beste, Nafarroako Gobernuak 2018an bertsolaritza Kultur Intereseko Ondasun izendatu izana.

2005. urtean, Donostiatik Barakaldora

Euskal Herriko Bertsozale Elkartek, 1987an sortu zenetik, antolatzen duen Bertsolari Txapelketa Nagusiaren hamargarren edizioa izango da hurrengoa.

Txapelketaren finalak Donostian errotuta egotetik (1935-2001), beste lurralde batean eragin asmoz, finala Barakaldoko Bilbao Exhibition Centren egitea erabaki genuen 2005. urtean.

Ohiko plazak, lehentasun

Ohiko bertso plaza berreskuratzea da bertsolaritza mugimenduaren asmo nagusia une honetan. Era berean, egun abian diren lurraldeetako txapelketak hasieratik amaieraraino ahalik eta normaltasun handienarekin gauzatzeko eta Bertsolari Txapelketa Nagusiaren antolakuntzan ilusioz eta buru belarri ari da elkartea.

Ildo horretan, eskerrak eman nahi dizkiegu, 1987tik gaurdaino, txapelketen edo bestelako egitasmoen bitartez, bertsolaritza sustatzen eta eragiten lankide izan ditugun norbanakoei, bertso-eskolei, elkarteei eta erakundeei.

Bertsolari Txapelketako azken finala, Barakaldon. //XDZ

Puntu jarrita

ENEKO BIDEGAIN AIRE

Noraeza, norabidea, *nora* eta bidea aipatu dituzu, Amets. Eta nik ere maiz pentsatu dut helmuga garbi dugunean zuzenean eta tarrapatan gozela hara, bidez gozatu gabe. Hemen, Nevadako, Idahoko eta Kaliforniako bideetan, norabideak hartzen duen zentzuak ez du zerikusirik Euskal Herrian edo Europan duenarekin. Hemen, leku batetik bestera joan behar bada, norabidea eta nora gauza bera dira. Beraz, bideak garrantzi handiagoa hartzen du. Ezin da bide erdian norabidez aldatu, abiapuntura itzultzeko ez bada. Helmugara heltzeko, gutxienez lau orduz gidatu behar da, bide gehienean herri bakar bat edo bidegurutzetako bat ere gurutzatu gabe. Eta horrelakoetan bidea bera esperientzia bat da. Gozamen iturri da: larre zabalak, mendi miresgarriak, aintzira ederrak, erreka galduak, lasaitasuna... Hegazkinetik edo lasterbideetatik ezagutuko ez genituzkeenak.

Bidean gerta liteke harri bat, bertsoan potoa bezala. Baina harriak ez beza bidearen ederra ahantzaraz, ez potoak bertsoarena. Helmuga da azken punta, bidea bertsoa.

Funtsa eta forma bereizezinak ote diren diozu, Amets. Bertsoa komunikazio ekintza bat da, eta teknika ere kontuan hartzen bada ere, komunikazioaren aldeari ematen diogu garrantzia, epaitzerakoan. Funtsik gabeko forma ederrak ba ote du interesik, funtsean? Nahiz eta estetika goraiatzatzen den garaian bizi garen, edertasun soilak edertasunaz aparteko beste helbururik ez badu, edertasuna bera galtzen du, ororen buru. Su artifizialak bezala itzaltzen da. Baina, gisa berean, forma ederrik gabeko eduki mamitsua ez ote da hotza?

Gure bideak gurutzatu zirenetik bide emankorra egin duzula eta egiten ari zarela ikusten dut Ane Zuazubiskar, bai bertsoan, bai komunikabideetan. Zer diozu edertasuna eta edukia batzeaz, zure artelanean bezala zure lanbidean?

Koplak

Azaroaren 24an egingo da GRAL eta ikerketa proiektu sarien sari banaketa

Amasa-Villabonako Subijana etxean izango da ekitaldia, 18:00etan. UPV/EHUko Mikel Laboa Katedrak eta Mintzolak ikerketa proiektu bat eta GRAL sari bi eskaini dituzte aurten. 500 eurora jasoko dituzte GRAL saridunek eta; ikerketa proiektu saridunaren egileak edo egileek 2.000 euro jasoko dituzte eta proiektua urtebeteko epean garatu beharko dute. Azaroaren 24an jakingo dugu zeintzuk diren saridunak.

Poto-Finixa

Zapidunetik zapidunera

Xenpelar Dokumentazio Zentroa

Hitzetik Hortzera, larunbatetan

Denboraldia iazko ordutegi berarekin hasi baguen ere, ETBko programazioan egin diren aldaketak direla eta, Hitzetik Hortzera larunbatetan soilik eskainiko da hemendik aurrera. Beraz, momentuz, igandeetako emisiorik ez da egongo; larunbatetan, 21:00etan soilik. Dena dela, aste honetan, Xilabaren finaleko Hitzetik Hortzera berezia dela eta, igandean ere izango da saioa, 15:00etan.

Eskuragarri www.lanku.eus atarian

PUBLIZITATEA